

Döringova typologie osobnosti učitele

Döring vycházel z obecné typologie osobností německého psychologa, filozofa a vysokoškolského pedagoga Eduarda Sprangera, která je založená na hodnotách upřednostňovaných v životě.

- **Náboženský** – je často vážný a uzavřený, bez smyslu pro humor. Žákům se jeví jako nudný a nedovede se jim přiblížit. Působí jako pedant a puntičkář. Vše má tendenci posuzovat z hlediska víry, smyslu života a vyšších principů. Rozlišuje dva typy:
  - více citový (pietistický)
  - více intelektuální (ortodoxní)
- **Estetický** – převažují iracionální prvky (intuice, fantazie, cit) nad racionalitou v myšlení a jednání, řídí se emocemi. Nejvyšší hodnotou je pro něj krása, styl a harmonie. Je schopen se vcítit do žákovy osobnosti, podporuje fantazii žáků a tvořivý přístup.
  - Aktivně tvořivý typ – utváří osobnost žáků tak, jakoby tvořil umělecké dílo. Někdy však nebere dostatečný ohled na zvláštnosti osobností žáků a studentů, a proto naráží.
  - Pasivně receptivní typ – má ohled na konkrétní osobnost žáka, rozvíjí v něm specifické vlastnosti. Umí se vcítit i do jiného založení osobnosti než jaké má sám, proto ho žáci a studenti mají v oblibě.
- **Sociální** – nemá ve třídě oblíbené nebo preferované žáky, ale zaměřuje se na třídu jako celek, je u žáků oblíbený. Je tolerantní, trpělivý, jeho cílem je vychovat z žáků lidi užitečné a prospěšné pro společnost. Nejvyššími hodnotami pro něj jsou láska k lidem, altruismus a filantropie. Tento typ je podobný náboženskému typu.
- **Teoretický** – na prvním místě je u něj vyučovaný předmět a vštěpování vědomostí. Zpravidla se ani nesnaží porozumět žákům. Jeho hlavním cílem je nalézání pravdy, bývá vědeckým nebo výzkumným pracovníkem. Žáci a studenti se ho často bojí.
- **Ekonomický** – jeho hlavní snahou je dosahovat ve výuce maximálních výsledků za minimální snahu a energii. Podporuje žáky v samostatné práci. Vzdělání chápe jako osvojení si a další rozvíjení prakticky užitečných vědomostí a dovedností. Někdy je příliš praktický a nevzbuzuje u žáků fantazii a originalitu.
- **Mocenský** – tento typ je kritický, náročný, prosazuje svou osobnost, názory, hodnoty a to i za použití agrese, což ho zajímá více, než vztah s žáky. S oblibou žáky trestá, je rád, když se ho žáci bojí. Zajímá ho především moc, uznání a vliv nad žáky.